



OLIMPIADA DE LECTURĂ *LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ*
Etapa județeană, 24 martie 2018

Secțiunea gimnaziu – lector avansat, nivelul 1 – clasele a V-a și a VI-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 de puncte

FAMILIA MEA ȘI ALTE ANIMALE

de Gerard Durrell

Zidul sfărâmicios din jurul grădinii care cobora pe o latură a casei constituia pentru mine un teren bogat de vânătoare. Era un vechi zid de cărămidă care fusese tencuit, dar acum pojghița exterioară era verde de mușchi, deformată și mâncată de umezeala multor ierni. Întreaga suprafață forma o hartă complicată de crăpături, unele largi de câțiva centimetri, altele fine ca firul de păr. Ici și acolo tencuiala căzuse și lăsa să se vadă straturile de cărămidă roșcată care stăteau dedesubt ca niște coaste. Dacă te uitali îndeaproape la acest zid, puteai distinge un întreg peisaj; acoperișuri a sute de ciuperci, roșii, galbene și brune erau grupate ca niște sate pe părțile mai umede; munți de mușchi verde ca sticla creșteau în tufe atât de simetrice, de parcă ar fi fost plantate și tunse; păduri de ferigi subțiri răsăreau din crăpături în locurile umbrite, îndoindu-se moleșite ca niște mici și verzi fântâni arteziene. Vârful zidului era pustiu, prea uscat ca să poată crește pe el și altceva decât puțin mușchi roșu ca rugina, prea fierbinte ca să folosească la altceva, în afară băilor de soare ale libelulelor. La baza zidului creșteau o mulțime de plante, ciclame, șofran, narcise, scoțându-și frunzele printre bucățile sparte de țiglă, îngrămădite acolo. Toată fâșia aceasta era păzită de un labirint de muri de care atârnav, în anotimpul potrivit, fructe mari și zemoase, negre ca abanosul.

Locuitorii zidului erau variați și se împărțeau în lucrători de zi și de noapte, vânători și vânat. Noaptea, vânători erau broaștele răioase care trăiau printre rugii și șopârlele geko, palide și transparente, cu ochii bulbucați, care locuiau în crăpăturile din partea mai de sus a zidului. Prada lor era mulțimea proastă și neatentă de țânțaroși care zumzăiau și se vârău printre frunze, molii de toate mărimile și formele, vârgate, în carouri, cadrilate, cu picățele, pătate, care fâlfâiau ca niște nori ușori prin dreptul tencuiei îmbătrânite, gândaci rotofei și corect îmbrăcați ca niște oameni de afaceri, grăbindu-se, cu aer de impunătoare eficiență spre treburile lor nocturne. Când ultimul licurici își târâse spre pat lanterna de smarald, trecând peste dealuri de mușchi și răsărea soarele, zidul era preluat de schimbul următor de locuitori. Acum era mai greu să faci distincție între vânat și răpitor, căci toate păreau că se hrănesc, fără alegere, cu toate celelalte. Astfel, viespea prădătoare căuta omizi și păianjeni, păianjenii vânav muște, libelule mari, fragile și roșcovane se hrăneau cu păianjeni și muște, iar șopârta multicoloră, sprintenă și mlădioasă le mânca pe toate.

Dar cea mai sfioasă și retrasă parte a populației din zid era și cea mai periculoasă. Rar găseai câte unul, dacă nu-l căutai anume și totuși trebuie să fi trăit cu sutele în crăpăturile zidului. Dacă introduceai cu grijă lama unui cuțit sub o bucată de tencuială dezlipită și o ridikai ușor, pe cărămidă, vedeai ghemuit sub ea un mic scorpion negru, lung de vreo trei centimetri, făcut parcă din ciocolată. Erau făpturi ciudate, cu trupurile lor ovale, turtite, picioarele frumos curbate, gheare

enorme ca de rac, rotunde și elegant unite ca o armură, iar coada, un șirag de mărgele cafenii, terminată într-un ac ca spinul unui trandafir. Scorpionul stătea acolo liniștit în timp ce-l examinase și doar dacă suflai prea tare asupra lui, sălta coada să te avertizeze, ca aerul să-și ceară scuze. Dacă îl țineai prea mult expus la soare, îți întorcea spatele și se îndepărta ca să se strecoare încet, dar hotărât, sub altă bucată de tencuială.

Am îndrăgit foarte mult scorpionii. Îi găseam amabili și modești, cu obiceiuri în general foarte pașnice. Dacă nu făceai vreo stângăcie sau ceva stupid (ca de pildă să pui mâna pe el), scorpionul te trata cu respect, unica lui dorință fiind să plece și să se ascundă cât mai curând posibil. Cred că mă considerau un fel de pacoste, căci tot timpul jupuiam tencuiala ca să-i pot urmări, sau îi prindeam și-i puneam să umble în borcane ca să văd cum își mișcă picioarele. În urma asalturilor mele neașteptate asupra zidului, am reușit să descopăr destul de multe despre scorpionii. Am constatat că mănâncă muște albastre de carne (deși cum reușeau să le prindă a rămas un mister), molii și coșai. De multe ori i-am găsit mâncându-se unii pe alții, obicei foarte reprobabil la o ființă de altfel impecabilă. Dacă aș fi putut ține o colonie de scorpionii în captivitate, aș fi reușit să văd cum își făceau curte, dar familia îmi interzisese să aduc scorpionii în casă, în ciuda pledoariilor mele în favoarea lor.

Într-o zi, am găsit în zid o femelă purtând ceea ce la prima vedere părea o haină de blană palid cafenie. Cercetând mai de aproape, am constatat că ciudata îmbrăcăminte era de fapt o grămadă de pușori care se țineau de spatele mamei lor. Am fost fermecat la vederea acestei familii și am hotărât să-i introduc pe ascuns în casă și să-i țin sus în camera mea, ca să-i observ cum cresc. Manevrând cu infinită grijă, am reușit s-o închid pe mamă și pe copiii ei într-o cutie de chibrituri și apoi am pornit-o iute spre vilă. Din păcate, când am intrat pe ușă, tocmai se servea prânzul. Am pus bine cutia de chibrituri pe polița căminului din salon, astfel încât scorpionii să aibă destul aer și am intrat în sufragerie să iau masa împreună cu familia. Mâncând pe îndelete, hrănindu-l pe furiș pe Roger sub masă, ascultând ce discuta familia, am uitat cu desăvârșire de noile și pasionatele mele capturi. La urmă, Larry, terminând masa, își luă țigările din salon și, așezându-se din nou pe scaun, își puse o țigară în gură și ridică cutia de chibrituri pe care o adusese. Nedându-mi seama de soarta cumplită care mă amenința, îl priveam cu interes cum deschide cutia cu chibrituri, continuând volubil să argumenteze.

Eu susțin până în ziua de astăzi că scorpionul-mamă nu a avut nicio intenție rea. Era agitată și plictisită de atâta stat în cutie și a profitat de prima ocazie să scape. Se sălta afară și o zbughi pe dosul mâinii lui Larry. Acolo, neștiind încotro să se îndrepte, făcu o pauză, cu acul întors în sus, gata de atac. Larry, simțind mișcarea ghearelor, privi în jos să vadă despre ce poate fi vorba și, din momentul acela, situația se strică definitiv.

Scoase un urlet de groază care o făcu pe Lugaretzia să scape o farfurie și pe Roger să iasă de sub masă, lătrând înnebunit. Scuturându-și mâna, îl făcu pe bietul scorpion să zboare în lungul mesei, aterizând la egală distanță între Margo și Leslie. Când căzu pe fața de masă, pușorii se risipiră, ca niște confetti. Înfuriată de-a binelea de acest tratament, vietatea porni în grabă spre Leslie, cu acul palpitând de emoție. Leslie sări în picioare, răsturnând scaunul, și se apără disperat cu șervetul, făcând scorpionul să se rostogolească spre Margo care, prompt, scăpă un țipăt, de care orice locomotivă ar fi fost mândră. Mama, complet zăpăcită de această bruscă și rapidă trecere de la pace la haos, își puse ochelarii și privi spre masă, să vadă care este cauza tărăboiului. În momentul acela Margo, într-o încercare zadarnică de a opri înaintarea scorpionului, aruncă în el cu apa dintr-un pahar. Dușul nu atinse animalul, dar a avut mult succes în a o uda pe mama care, neputând suporta apa rece, își pierdu brusc respirația și rămase gâfâind la capătul mesei, incapabilă să mai protesteze. Scorpionul se tupilase sub farfuria lui Leslie, în timp ce pușorii mișunau speriați pe toată masa. Roger, dezorientat de panică, dar hotărât să participe și el, fugea în jurul camerei, lătrând isteric.

- Ne-a făcut-o iarăși afurisitul acesta de băiat... mugi Larry.
- Uite-i, uite-i că vin! țipă Margo.
- E nevoie de o carte, strigă Leslie. Loviți-i cu o carte, nu vă speriați.
- Ce v-a apucat pe toți așa deodată? imploră mama un răspuns, ștergându-și ochelarii.
- E băiatul acesta afurisit... o să ne omoare pe toți... uită-te pe masă... poți să te înfunzi până la genunchi în scorpionii.
- Repede! Repede! Fă ceva... Fii atent! Fii atent!
- Nu mai țipa și adu o carte, în numele cerului... Ești mai insuportabilă decât câinele. Taci din gură, Roger!
- Numai din mila lui Dumnezeu nu m-a mușcat.
- Uite... altul... repede... repede!

- Taci, dragă, din gură și dă-mi o carte sau ceva!
- Afurisitul acesta de băiat! Fiecare cutie de chibrituri a devenit o capcană a morții!
- Uite! Vine spre mine! Repede, repede, fă ceva!
- Lovește-l cu cuțitul. Cu cuțitul tău, hai lovește-l!

Deoarece nimeni nu-și bătuse capul să-l lămurească și pe el, Roger avea greșita impresie că familia este atacată și că-i de datoria lui să o apere. Cum Lugaretzia era singura persoană străină din cameră, trase concluzia logică că ea trebuie să fie vinovată și o mușcă de gleznă, lucru care nu contribui cu nimic la ameliorarea situației.

Între timp, ordinea începuse a se restabili puțin. Scorpionii mici se ascunseseră sub diferite farfurii și tacâmuri. La rugămințile mele fierbinți, având-o aliată și pe mama, sugestia lui Leslie de a-i măcelări pe toți nu fu până la urmă aplicată. În timp ce familia, fremătând încă de furie și teamă, se refugiase în salon, eu m-am străduit jumătate de oră să adun pușorii, luându-i cu o linguriță și punându-i înapoi pe spatele mamei lor. I-am dus apoi afară într-o farfurie și cu mare părere de rău i-am lăsat pe zidul grădinii. Roger și cu mine am plecat să petrecem după-amiaza pe deal, considerând că-i mai prudent să las familia să-și facă siesta, înainte de a da ochii cu mine.

Rezultatele acestei întâmplări fură numeroase. Larry se alegea cu o fobie pentru cutiile de chibrituri și le deschidea cu toată băgarea de seamă și cu mâna înfășurată într-o batistă. Lugaretzia șchiopăta prin casă, cu glezna înfășurată în iarzi de bandaj, multe săptămâni după ce rana se cicatrizase. În fiecare dimineață, aducându-ne ceaiul, ne arăta cum arată crusta de pe mușcătură. Din punctul meu de vedere, repercusiunea cea mai gravă a fost constatarea mamei că am început din nou să mă sălbătesc și hotărârea că a venit momentul să fiu iarăși educat...

A. (4 puncte: 1 punct pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Printre vânătorii de noapte care locuiau pe zid se numărau:

- a. scorpionii;
- b. libelulele mari;
- c. șopârlele geko;
- d. viespea prădătoare.

2. Persoana care nu făcea parte din familie era:

- a. Lugaretzia;
- b. Leslie;
- c. Larry;
- d. Margo.

3. În opinia personajul-narator, scorpionii îl considerau pe acesta:

- a. amabil și modest;
- b. un fel de pacoste;
- c. ciudat și periculos;
- d. needucat.

4. Secvența care pune în evidență consecințele acestei întâmplări asupra lui Larry este:

- a. „Larry, simțind mișcarea ghearelor, privi în jos să vadă despre ce poate fi vorba”;
- b. „Ne-a făcut-o iarăși afurisitul acesta de băiat... mugi Larry”;
- c. „Larry, terminând masa, își luă țigările din salon”;
- d. „Larry se alegea cu o fobie pentru cutiile de chibrituri”.

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei din text, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. Descoperind o femelă cu pușori, o închide într-o cutie de chibrituri.
- 2. În sufragerie se creează o panică generală.
- 3. Considerându-l prea sălbătic, mama hotărăște că băiatul trebuie educat.

4. Ca să apere familia, câinele o mușcă pe Lugaretzia.
5. Zidul vechi de cărămidă din jurul grădinii devine o atracție pentru băiat.
6. Cea mai sfioasă și retrasă parte a populației o formează scorpionii.
7. Când Larry, vrând să fumeze, deschide cutia, scorpionul o zbughește pe dosul mâinii lui.
8. Pe lângă plante de tot felul, locuitorii zidului sunt atât animale de zi, cât și de noapte.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare din următoarele cerințe:

1. Selectează două secvențe care prezintă flora din preajma zidului.
2. Transcrie două sintagme/ grupuri de cuvinte prin care sunt descriși scorpionii.
3. Rescrie enunțul care face referire la eliberarea scorpionilor de către băiat.
4. Prezintă, în 3-4 rânduri, atitudinea mamei din timpul incidentului și din final.

D. (10 puncte)

Redactează un text de 15-20 de rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre comportamentul lui Roger cu privire la cele petrecute în sufragerie, susținând-o cu situații din text.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

LUCRURI PE CARE POATE NU LE ȘTIAI DESPRE MINIONI

De curând, cinematografele au fost invadate de micile creaturi galbene, numite minioni. Odată cu lansarea filmului *Minionii*, află câteva secrete despre aceste personaje animate.

Prima oară când i-am întâlnit pe minioni a fost în filmul *Despicable Me (Sunt un mic ticălos – 2010, regizat de Pierre Coffin și Chris Renaud)*. Pe lângă acțiunea principală, ne tot poticneam de niște monstruleți mici și galbeni, cu un limbaj care părea cunoscut și totuși era de neînțeles, împiedicați și sarcastici, ajutoarele simpaticului ticălos Gru. Personal, eu m-am topit din prima clipă în care i-am văzut!

După aceea, în 2013, i-am regăsit pe marile ecrane, în urmarea *Despicable Me 2*. Deja, fenomenul “teribililor” minioni lua amploare.

Pe 10 iulie 2015, s-a lansat un nou film în care, de această dată, arătările galbene sunt personajele principale, în 90 de minute de amuzament animat! În această aventură (în care acțiunea precedă celelalte două filme), minionii încă nu l-au găsit pe Gru și sunt în căutarea celui mai ticălos șef pe care să îl ajute.

Astfel, îți propun să descoperi câteva detalii despre ei, numai bune pentru a-ți da poftă de film!

Minionii vorbesc o limbă inventată

Vocile lor sunt realizate de cei doi regizori, Pierre Coffin și Chris Renaud, iar limba pe care o vorbesc este o combinație între engleză, rusă, coreeană, spaniolă, franceză și italiană. Însă, pe alocuri, mai sunt și cuvinte inventate, cum ar fi “papoi” care, în minioneză, înseamnă “jucărie”.

Au propria lor nuanță

Da, minionii sunt galbeni, însă știai că această nuanță a fost patentată de PANTONE Color Institute? Despre acest galben, directorul executiv al companiei a spus că este “culoarea speranței, a bucuriei și a optimismului”.

Ar fi trebuit să fie mult mai mari

Inițial, acoliții lui Gru au fost imaginați ca fiind de dimensiunea oamenilor, niște găligani puternici. Însă, din pricina reducerilor de buget pentru film, minionii au ajuns mult mai mici. În plus, regizorul Pierre Coffin a explicat că, pentru a-l face pe Gru mai simpatic, animația avea nevoie de niște ajutoare mai caraghioase.

Minionii au și ei inamici

În caz că nu îți mai aduci aminte, în *Despicable Me 2*, apar și niște minioni răi, de culoare mov. (De fapt, sunt minioni obișnuiți, care au fost injectați cu un ser periculos.) Motivul pentru care minionii răi sunt mov este pentru că această culoare se află la polul opus al spectrului față de galben.

Aspectul minionilor

Cred că ai observat că există minionii mai scunzi, mai înalți sau mai rotofei sau că sunt unii care au doi ochi și unii care au unul singur. Dar știai că, până acum, fanii au observat 48 de aspecte diferite ale minionilor? De asemenea, minionii au doar 3 degete la o mână și 5 posibile tunsori.

Mai departe, te invit să (re)vezi filmul *Minionii* și să ne spui ce particularități ai mai observat. Ne vedem la cinema!

(text preluat de pe www.itsybitsy.ro)

A. (10 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe, prin valorificarea textului citat:

1. Numește cel de-al treilea film din seria cu minionii, lansat pe 10 iulie 2015.
2. Scrie limbile din a căror combinație a rezultat limba pe care o vorbesc minionii.
3. Motivează de ce s-a ales culoarea mov pentru minionii răi, inamicii minionilor galbeni.
4. Explică de ce din „niște găligani puternici” care au fost inițial, minionii au ajuns creaturile simpatice și mărunte pe care le cunoaștem astăzi.
5. Pornind de la textul citat și de la comportamentul minionilor, argumentează, într-un text de 4-5 rânduri, de ce galbenul patentat de PANTONE Color Institute pentru aceștia reprezintă “culoarea speranței, a bucuriei și a optimismului”.

B. (10 puncte)

Scrie un text de 10-12 rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre filmul de animație care ți-a înfrumusețat copilăria.

SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

Se vor acorda câte 2 puncte pentru cerințele 1-3 și 4 puncte pentru cerința 4.

Privește cu atenție afișul de mai jos pentru a răspunde cerințelor:

1. Precizează scopul pentru care a fost creat afișul.
2. Indică locul în care se desfășoară spectacolul și ora la care începe.
3. Indică numele site-ului pe care putem găsi și alte informații privind spectacolul.
4. Valorificând informațiile de pe afiș, prezintă, într-un text de 10 rânduri, motivele pentru care ai participa la spectacol.

MAGICUL CIRC

spectacol de teatru pentru copii



ateneuiasi.ro

Interpreți: Alice-Ioana Șfaițer, Emanuel Florentin

SÂMBĂȚĂ, 22 OCTOMBRIE 2016, ORA 13.00

Sala Mare de Spectacole „Radu Beligan”, Ateneul din Iași

